`
ވޮލިއުމް: 49 އަދަދު: 258 ތާރީޚު: 1 ޖުމާދަލްއޫލާ 1442 – 16 ޑިސެންބަރު 2020 ބުދަ
ޤާނޫނު ނަންބަރު: 27/2020
ޤާނޫނު ނަންބަރު 3/2010 (ޓެކްސް ނެގުމާބެހޭ އިދާރީ ޤާނޫނު) އަށް
3 ވަނަ އިޞްލާޙު ގެނައުމުގެ ޤާނޫނު
ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާގެ އޮފީސް
 ގަވާއިދުތަކާއި އުސޫލުތައް ގެޒެޓުގައި ޝާއިޢުކޮށްދިނުމަށް އެދި
ބޮޑުތަކުރުފާނުމަގު
ފޮނުއްވާނީ mv.gov.po@legalaffairsއަށެވެ.
މާލެ، ދިވެހިރާއްޖެ
ފޯނު: 3336211
މޯބައިލް: 7242885
ވެބްސައިޓް: www.gazette.gov.mv

2020 ވަނަ އަހަރުގެ ނޮވެންބަރު މަހުގެ 29 ވި އާދީއްތަ ދުވަހު އޮތް ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ތިންވަނަ ދައުރުގެ
23 ވަނަ ޖަލްސާއިން ފާސްކުރެއްވި، ޤާނޫނު ނަންބަރު 3/2010 (ޓެކްސް ނެގުމާބެހޭ އިދާރީ ޤާނޫނު) އަށް
3 ވަނަ އިޞްލާޙު ގެނައުމުގެ ބިލު ، ޤާނޫނުއަސާސީގެ 92 ވަނަ މާއްދާގައިވާ ގޮތުގެމަތިން، 16 ޑިސެންބަރު
1(2020 ޖުމާދަލްއޫލާ)1442 ވި ބުދަ ދުވަހު ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ ތަޞްދީޤު ކުރެއްވުމުން، މި ބިލު
ޤާނޫނަކަށްވެ، ދިވެހިސަރުކާރުގެ ގެޒެޓުގައި މިއަދު ޝާއިޢު ކުރެވިއްޖެއެވެ.

ވޮލިއުމް: 49 އަދަދު: 258 ދިވެހިސަރުކާރުގެ ގެޒެޓް
ޤާނޫނު ނަންބަރު: 27/2020
ޤާނޫނު ނަންބަރު 3/2010 (ޓެކްސް ނެގުމާބެހޭ އިދާރީ ޤާނޫނު) އަށް
3 ވަނަ އިޞްލާޙު ގެނައުމުގެ ޤާނޫނު
ޤާނޫނު ނަންބަރު 3/2010 (ޓެކްސް ނެގުމާބެހޭ އިދާރީ ޤާނޫނު) އަށް އަންނަނިވި އިޞްލާޙުތައް ގެނައުން.
1. ބުނެވިދިޔަ ޤާނޫނުގެ 15 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) ގެ)7(ވަނަ ނަންބަރާއި)8(ވަނަ ނަންބަރު އަންނަނިވި ގޮތަށް އިޞްލާޙުކުރުން.
ސިއްރު ހިފެހެއްޓުން 15. (ށ))7(މި ޤާނޫނުގެ 51 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ފަދަ ޑަބަލް ޓެކްސް
އެގްރީމަންޓެއްގެ ދަށުން ނުވަތަ މި ޤާނޫނުގެ 51-1 ވަނަ މާއްދާގައި
ބަޔާންކޮށްފައިވާ ޓެކުހާގުޅޭ މަޢުލޫމާތު ބަދަލުކުރުމުގެ އެއްބަސްވުމެއްގެ ދަށުން
ހާމަކުރެވޭ މަޢުލޫމާތު؛
(8) މި އަކުރުގެ (7) ވަނަ ނަންބަރުގައި ނުހިމެނޭ، ބޭރު ޤައުމެއްގައި ނުވަތަ
ސަރަޙައްދެއްގައި ހިންގޭ ޓެކްސް ޤާނޫނެއްގެ ދަށުން އެ ޤައުމަކަށް ނުވަތަ
ސަރަޙައްދަކަށް ނަގާ ޓެކުހަކާ ގުޅޭގޮތުން އެ ޤައުމެއްގައި ނުވަތަ
ސަރަޙައްދެއްގައި ޓެކްސް ޤާނޫނު ހިންގުމަށް ހުއްދަލިބިފައިވާ
އޮފިޝަލުންނަށް ދިވެހިރާއްޖޭގައި ޓެކްސް ދައްކަންޖެހޭ ފަރާތަކާ ބެހޭގޮތުން
ދޭންޖެހޭ މަޢުލޫމާތު؛
2. ބުނެވިދިޔަ ޤާނޫނުގެ 16 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) އާއި (ށ) އަންނަނިވި ގޮތަށް އިޞްލާޙުކުރުން.
މަޢުލޫމާތު ހާމަކުރުން 16. (ހ) މި ޤާނޫނުގައި ނުވަތަ އެހެން ޤާނޫނެއްގައި އެހެން ގޮތަކަށް ބަޔާންކޮށްފައިވީ
ނަމަވެސް، މި ޤާނޫނުގެ 51 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ނުވަތަ މި ޤާނޫނުގެ 51-1
ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ވެވޭ އެއްބަސްވުމެއްގެ ދަށުން ލިބޭ ނުވަތަ ބަދަލުކުރެވޭ
3

ވޮލިއުމް: 49 އަދަދު: 258 ދިވެހިސަރުކާރުގެ ގެޒެޓް
މަޢުލޫމާތު، އެހެން އެއްވެސް ފަރާތަކާ ޙިއްޞާކުރެވޭނީ އެ އެއްބަސްވުމުގައި
ކަނޑައަޅާފައިވާ ގޮތުގެމަތިންނެވެ.
(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) އާ ޚިލާފުނުވާ ގޮތަށް ބޭރު ޤައުމަކުން ނުވަތަ ސަރަޙައްދަކުން
އާމްދަނީން ޓެކްސް ދެއްކުމުގައި އެއްވެސް ޢިނާޔަތެއް ނުވަތަ ލުޔެއް ލިބޭނަމަ،
އެފަދަ ޤައުމަކުން ނުވަތަ ސަރަޙައްދަކުން ޓެކްސް ދެއްކުމުގައި އެ ލުއި ހޯދުމަށް،
އެ ޤައުމެއްގެ ނުވަތަ ސަރަޙައްދެއްގެ ކަމާބެހޭ އޮފިސަރަކަށް ކޮންމެހެން ބޭނުންވާނެ
މަޢުލޫމާތު ހާމަކުރުމަކީ މި ޤާނޫނުގެ 15 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) އާ ޚިލާފު ކަމެއް
ނޫނެވެ.
3. ބުނެވިދިޔަ ޤާނޫނުގެ 31 ވަނަ މާއްދާގެ (ފ) އާއި (ދ) އުނިކުރުން.
4. ބުނެވިދިޔަ ޤާނޫނުގެ 31 ވަނަ މާއްދާގެ ފަހަތަށް އަންނަނިވި ގޮތަށް މާއްދާއެއް އިތުރުކުރުން.
ކަންޓްރީ -ބައި -ކަންޓްރީ 31-1. (ހ) ދިވެހިރާއްޖޭގައި ވަޒަންވެރިވެފައިވާ މަލްޓިނޭޝަނަލް އެންޓިޓީތަކުން
ރިޕޯޓު އެ އެންޓިޓީއެއް ނިސްބަތްވާ ގްރޫޕުގެ ވިޔަފާރި މުޢާމަލާތްތަކާއި ހިންގުމާގުޅޭ
މަޢުލޫމާތު ހިމަނައިގެން ކަންޓްރީ-ބައި-ކަންޓްރީ ރިޕޯޓެއް، މި ޤާނޫނުގެ
ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ އުސޫލުތަކާ އެއްގޮތަށް ތައްޔާރުކޮށް
މީރާއަށް ހުށަހަޅަންވާނެއެވެ.
(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކުރާ ފަދަ ކަންޓްރީ-ބައި-ކަންޓްރީ ރިޕޯޓުތައް
މީރާއިން ހޯދި ކަމުގައިވީނަމަވެސް، އެފަދަ ރިޕޯޓުތައް، ބޭރު ޤައުމުތަކާ
ނުވަތަ ސަރަޙައްދުތަކާ ޙިއްޞާކުރަންވާނީ، މި ޤާނޫނުގެ 51-1 ވަނަ
މާއްދާގެ ދަށުން ވެފައިވާ އެއްބަސްވުންތަކާ އެއްގޮތްވާ ގޮތުގެމަތިންނެވެ.
5. ބުނެވިދިޔަ ޤާނޫނުގެ 44 ވަނަ މާއްދާ އަންނަނިވި ގޮތަށް އިޞްލާޙުކުރުން.
ޓްރައިބިއުނަލަށް މައްސަލަ 44. (ހ) މި ޤާނޫނުގެ 42 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ނުވަތަ (ށ) ގެ ދަށުން ޓެކްސް ދައްކާ
ހުށަހެޅުން
ފަރާތަކުން މީރާއަށް ހުށަހަޅާ އިއުތިރާޒުކުރާކަމުގެ އެންގުމަކާ ގުޅިގެން މީރާއިން
ނިންމާ ނިންމުމަކާމެދު ޓެކްސް ދައްކާ ފަރާތުން ހިތްހަމަނުޖެހޭނަމަ، އެ ނިންމުން
ނިންމާތާ 60 (ފަސްދޮޅަސް) ދުވަހުގެ ތެރޭގައި ، އެ މައްސަލައެއް ޓެކްސް އެޕީލް
ޓްރައިބިއުނަލަށް ހުށަހެޅިދާނެއެވެ.
4

ވޮލިއުމް: 49 އަދަދު: 258 ދިވެހިސަރުކާރުގެ ގެޒެޓް
(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) އެހެން އޮތްނަމަވެސް، ޓެކްސް ދައްކާ ފަރާތުން ޓެކްސް އެޕީލް
ޓްރައިބިއުނަލަށް ހުށަހަޅަނީ މި ޤާނޫނުގެ 39 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން މީރާއިން
ކަނޑައަޅާފައިވާ ޓެކްސްގެ ޢަދަދަކާ ގުޅިގެން ކަމަށްވާނަމަ، އެ މައްސަލައެއް
އިސްތިއުނާފުކުރެވޭނީ މީރާއިން ކަނޑައަޅާފައިވާ ޓެކްސްގެ ޢަދަދުގެ ތެރެއިން،
ޓެކްސް ދައްކާ ފަރާތުން އިއުތިރާޒުކުރާ ޢަދަދުގެ މަދުވެގެން 25%)ފަންސަވީސް
އިންސައްތަ(އާ އެއްވަރުގެ ޢަދަދެއް މީރާއަށް ދައްކައި ޚަލާޞްކުރުމަށްފަހުގައެވެ.
(ނ) މި މާއްދާގެ (ށ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ 25% (ފަންސަވީސް އިންސައްތަ)
ހިސާބުކުރާނީ، ޓެކްސް އެޕީލް ޓްރައިބިއުނަލަށް ހުށަހަޅާ ޢަދަދާ ގުޅިގެން
ދައްކަންޖެހޭ އެއްވެސް ޖޫރިމަނާއެއް ނުވަތަ އިންޓްރެސްޓަކާ ނުލައެވެ.
(ރ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން ޓްރައިބިއުނަލަށް ހުށަހެޅޭ މައްސަލައެއް،
އެ މައްސަލައެއް ހުށަހެޅޭތާ ގިނަވެގެން 180 (ސަތޭކަ އައްޑިހަ) ދުވަހުގެ
ތެރޭގައި ޓްރައިބިއުނަލުން އެ މައްސަލައެއް ބަލައި، އެ މައްސަލައާމެދު ގޮތެއް
ކަނޑައަޅަންވާނެއެވެ.
(ބ) ޓެކްސް އެޕީލް ޓްރައިބިއުނަލަށް ހުށަހެޅޭ މައްސަލަތައް މި މާއްދާގެ (ރ) ގައި
ބަޔާންކުރާ މުއްދަތުގެ ތެރޭގައި ނިންމުމަށްޓަކައި، ޓެކްސް އެޕީލް ޓްރައިބިއުނަލުން
މައްސަލައިގެ އަޑުއެހުންތައް ދުރާލާ ތާވަލުކުރަންވާނެއެވެ.
(ޅ) މި މާއްދާގެ (ރ) އެހެން އޮތްނަމަވެސް، ޓްރައިބިއުނަލަށް ހުށަހެޅޭ
މައްސަލައެއްގައި ހިމެނޭ އެންމެހައި ކަންކަމަށް ރިޢާޔަތްކުރާއިރު، އެ މާއްދާގައި
ބަޔާންކުރާ މުއްދަތުގެ ތެރޭގަ އި އެ މައްސަލައިގައި ޢަދުލުވެރި ނިންމުމެއް
ނިންމިދާނެކަމަށް މައްސަލަ ބަލާ ޓްރައިބިއުނަލްގެ މެންބަރުންނަށް ނުފެންނަނަމަ،
އެ މައްސަލައެއް ނިންމުމަށް ކަނޑައެޅިފައިވާ މުއްދަތު އިތުރުކުރެވިދާނެއެވެ.
އެހެންނަމަވެސް، އެފަދައިން އިތުރުކުރާ މުއްދަތު 90 (ނުވަދިހަ) ދުވަހަށްވުރެ
އިތުރުވެގެންނުވާނެއެވެ.
(ކ) ޓްރައިބިއުނަލަށް ހުށަހެޅޭ މައްސަލައެއް ނިންމުމަށް ކަނޑައެޅިފައިވާ މުއްދަތު
މި މާއްދާގެ (ޅ) ގެ ދަށުން އިތުރުކުރާ ޙާލަތުގައި، އެ މައްސަލައެއްގައި
ޓްރައިބިއުނަލުން ނިންމާ ނިންމުމުގައި އެފަދައިން މުއްދަތު އިތުރުކުރި ސަބަބު
ބަޔާންކޮށްފައި އޮންނަންވާނެއެވެ.
5

ވޮލިއުމް: 49 އަދަދު: 258 ދިވެހިސަރުކާރުގެ ގެޒެޓް
(އ) ޤާނޫނު ނަންބަރު 3/2010 (ޓެކްސް ނެގުމާބެހޭ އިދާރީ ޤާނޫނު) އަށް 3 ވަނަ
އިޞްލާޙު ގެނައުމުގެ ޤާނޫނަށް ޢަމަލުކުރަން ފަށާއިރު، ޓެކްސް އެޕީލް
ޓްރައިބިއުނަލަށް ހުށަހެޅިފައިވާ މައްސަލަތައް، އެ ތާރީޚުން ފެށިގެން
180 (ސަތޭކަ އައްޑިހަ) ދުވަހުގެ ތެރޭގައި އެ ޓްރައިބިއުނަލުން ބަލައި،
އެ މައްސަލަތަކާމެދު ގޮތެއް ނިންމަންވާނެއެވެ.
6. ބުނެވިދިޔަ ޤާނޫނުގެ 49 ވަނަ މާއްދާ އަންނަނިވި ގޮތަށް އިޞްލާޙުކުރުން.
ދައުލަތަށް ދައްކަންޖެހޭ 49. (ހ) އެއްވެސް ޓެކުހެއް، ނުވަތަ އެ ޓެކުހަކާގުޅޭ ޖޫރިމަނާއެއް ނުވަތަ އެނޫންވެސް
ޓެކުހާއި އެ ޓެކުހާގުޅޭ
ސާ ޝަ ޢަދަދެއް، ދައުލަތަށް ނުދައްކާ އޮވެއްޖެނަމަ، ދައުލަތަށް ދައްކަންޖެހޭ މަދަނީ
ފައި ރީޢަތް
މެދުވެރިކޮށް ހޯދުން
ދަރަންޏެއްގެ ގޮތުގައި އެ ފައިސާއެއް ހޯދުމަށްޓަކައި ، ޝަރީޢަތަށް މައްސަލަ
ހުށަހަޅައިގެން މީރާއަށް އެ ފައިސާ ހޯދިދާނެއެވެ.
(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން ޝަރީޢަތަށް ހުށަހެޅޭ މައްސަލައެއްގެ ޝަރީޢަތުގެ
މަރުޙަލާއަކީ، ނުދައްކާ އޮތް ޓެކުހެއް ހޯދުމުގެ ތަންފީޒީ މަރުޙަލާއެއް ކަމުގައިވާތީ،
އެ މަރުޙަލާގައި، އެ މައްސަލަ ނިސްބަތްވާ ފަރާތުން ޓެކުހުގެ ގޮތުގައި ދައްކަންޖެހޭ
ޢަދަދުގެ މައްސަލަ މައުޟޫޢީގޮތުން ބަލައިގެންނުވާނެއެވެ. ވަކި ފަރާތަކުން ޓެކުހުގެ
ގޮތުގައި ދައްކަންޖެހޭ ޓެކުހުގެ ޢަދަދާމެދު ހުށަހަޅާ މައްސަލައެއް މައުޟޫޢީގޮތުން
ބެލޭނީ، މި ޤާނޫނުގެ 44 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން މައްސަލަ ހުށަހެޅުމަށް އޮންނަ
އިޖުރާއަތު މެދުވެރިކޮށެވެ.
(ނ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން ހުށަހެޅޭ މައްސަލައެއް ޝަރީޢަތުން ބަލާއިރު، ޓެކްސް
ދައްކަންޖެހި ނުދައްކާ އޮތް ފަރާތުގެ ނަމާއި އެޑްރެސް އަދި ދައްކަންޖެހޭ ޢަދަދުގެ
ތަފްޞީލު ހިމެނޭ، ކޮމިޝަނަރ ޖެނެރަލް އޮފް ޓެކްސޭޝަން ސޮއިކޮށްފައިވާ
ލިޔުމަކީ، ޓެކުހުގެ ގޮތުގައި އެފަރާތަކުން ދައްކަންޖެހޭ ޢަދަދު ސާބިތުކުރުމަށް އޮތް
ހެއްކެއް ކަމުގައާއި، ކޯޓުން ނިޔާ ކަނޑައެޅުމަށް ލިބޭ އެކަށީގެންވާ ބާރެއް ކަމުގައި
ފުދޭނެއެވެ.
(ރ) މި މާއްދާގެ (ހ) އާއި (ށ) އެހެން އޮތްނަމަވެސް، ދައުލަތަށް ދައްކަންޖެހޭ ޓެކުހާއި
އެ ޓެކުހާގުޅޭ ފައިސާއެއް ހޯދުމަށް އެދި މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން މީރާއަށް
ޝަރީޢަތަށް ހުށަހެޅޭނީ، އަންނަނިވި ޙާލަތްތަކުގެ ތެރެއިން ޙާލަތެއްގައެވެ.
6

ވޮލިއުމް: 49 އަދަދު: 258 ދިވެހިސަރުކާރުގެ ގެޒެޓް
(1) ވަކި ފަރާތަކުން މީރާއަށް ދައްކަންޖެހޭ ޓެކުހުގެ ޢަދަދާ ގުޅޭގޮތުން
މި ޤާނޫނުގެ 44 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން ޓެކްސް އެޕީލް
ޓްރައިބިއުނަލަށް މައްސަލަ ހުށަހަޅަންޖެހޭ މުއްދަތުގެ ތެރޭގައި އެ މައްސަލަ
ހުށަހަޅާފައިނުވުމުގެ ސަބަބުން، މި ޤާނޫނުގެ 39 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން
މީރާއިން ކަނޑައަޅާ ޢަދަދާމެދު އިއުތިރާޒުކުރާނެ އިތުރު ފުރުޞަތެއް ނެތް
ޙާލަތުގައި ؛ ނުވަތަ
(2) ވަކި ފަރާތަކުން މީރާއަށް ދައްކަންޖެހޭ ޓެކުހުގެ ޢަދަދާ ގުޅޭގޮތުން
މި ޤާނޫނުގެ 44 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން ޓެކްސް އެޕީލް
ޓްރައިބިއުނަލަށް މައްސަލައެއް ހުށަހެޅި އެ މައްސަލައާމެދު ޓްރައިބިއުނަލުން
ނިންމާ ނިންމުން ނިހާއީވެފައިވާ ޙާލަތުގައި، ނުވަތަ ޓްރައިބިއުނަލްގެ
ނިންމުން އިސްތިއުނާފުކުރުމުގެ މަރުޙަލާގައި މަތީ މަރުޙަލާގެ ކޯޓަކުން ކުރާ
ޙުކުމް ނިހާއީވެފައިވާ ޙާލަތުގައި؛
(3) މި މާއްދާގެ)ރ(ގެ (1) ވަނަ ނަންބަރާއި (2) ވަނަ ނަންބަރުގައި
ބަޔާންކުރާ ޙާލަތްތައް އެ މައްޗަށް ނުހިނގާ މައްސަލަތަކުގައި، ޓެކްސް
ދައްކަންޖެހޭ ފަރާތުން އަމިއްލައަށް ކަނޑައަޅާފައިވާ ޢަދަދު ހޯދުމަށްޓަކައި
ޝަރީޢަތަށް މައްސަލަ ހުށަހެޅުމުގެ ފުރުޞަތު މީރާއަށް ލިބިދީފައިވާ
ޙާލަތުގައި.
(ބ) މި މާއްދާގެ (ރ) ގެ)3(ވަނަ ނަންބަރު އެހެން އޮތުމަކުން، ޓެކްސް ދައްކަންޖެހޭ
ފަރާތަކުން ކަނޑައަޅާފައިވާ ޢަދަދު އިޞްލާޙުކުރުމަށް ކަމާބެހޭ ޓެކްސް ޤާނޫނުތަކުގެ
ދަށުން އެފަރާތަށް ލިބޭ އިޚްތިޔާރަކަށް އެއްވެސް ހަނިކަމެއް ނާންނާނެއެވެ.
(ޅ) ދައުލަތަށް ދައްކަންޖެހޭ ޓެކުހާއި އެ ޓެކުހާގުޅޭ ފައިސާއެއް ހޯދުމަށް އެދި
މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން ޝަރީޢަތަށް ހުށަހެޅޭ މައްސަލައެއް، އެ މައްސަލައެއް
ހުށަހެޅޭތާ ގިނަވެގެން 180 (ސަތޭކަ އައްޑިހަ) ދުވަހުގެ ތެރޭގައި އެ މައްސަލައެއް
ބަލައި، އެ މައްސަލައާމެދު ޝަރީޢަތުން ގޮތެއް ކަނޑައަޅަންވާނެއެވެ.
(ކ) މި މާއްދާގެ ދަށުން ކޯޓުން ކަނޑައަޅާ ނިންމުމަކީ، ތަންފީޒީ ބާރު ހިނގާނެ، އެންމެ
ފަހުގެ ނިންމުމެވެ. އަދި އެ ނިންމުން، މަތީ މަރުޙަލާގެ ކޯޓެއްގައި އިސްތިއުނާފެއް
ނުކުރެވޭނެއެވެ.
7

ވޮލިއުމް: 49 އަދަދު: 258 ދިވެހިސަރުކާރުގެ ގެޒެޓް
7. ބުނެވިދިޔަ ޤާނޫނުގެ 49-1 ވަނަ މާއްދާ އަންނަނިވި ގޮތަށް އިޞްލާޙުކުރުން.
ލިބެންވާ ފައިސާ ހޯދުމުގައި 49-1. މީރާއަށް ދައްކަންޖެހޭ ޓެކުހެއް، ޖޫރިމަނާއެއް ނުވަތަ އެނޫންވެސް ފައިސާއެއް،
ބޭރު ޤައުމުތަކުގެ އެހީ
މި ޤާނޫނުގެ 51 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ނުވަތަ މި ޤާނޫނުގެ 51-1 ވަނަ މާއްދާގެ
ހޯދުން
ދަށުން ވެވޭ އެއްބަސްވުމެއްގެ ދަށުން ބޭރު ޤައުމެއް ނުވަތަ ސަރަޙައްދެއް މެދުވެރިކޮށް
ހޯދިދާނެއެވެ. އަދި ބޭރު ޤައުމަކުން ނުވަތަ ސަރަޙައްދަކުން ހޯދަން އެދޭ ޓެކުހެއް،
ޖޫރިމަނާއެއް ނުވަތަ އެނޫންވެސް ފައިސާއެއް، އެފަދަ އެއްބަސްވުމެއްގެ ދަށުން
ދިވެހިރާއްޖެ މެދުވެރިކޮށް ހޯދިދާނެއެވެ.
8. ބުނެވިދިޔަ ޤާނޫނުގެ 50 ވަނަ މާއްދާ އަންނަނިވި ގޮތަށް އިޞްލާޙުކުރުން.
ޓެކުހަށްނުވާ އާމްދަނީ 50. (ހ) އެހެން ޤާނޫނެއްގައި ކަނޑައެޅިގެން އެހެން ގޮތަކަށް ބަޔާންކޮށްފައިނުވާހާ ހިނދަކު،
މީރާއަށް ބަލައިގަތުމާއި
ޤާނޫނެއްގެ ދަށުން ނުވަތަ ގަވާއިދެއްގެ ދަށުން ނުވަތަ އެއްބަސްވުމެއްގެ ދަށުން،
ފިޔަވަޅު އެޅުން
އަމިއްލަ ފަރުދަކު ނުވަތަ ޤާނޫނީ ޝަޚްޞަކުން ސަރުކާރަށް ނުވަތަ ދައުލަތަށް
ދެއްކުމަށް ލާޒިމުކުރާ ޓެކްސް ފިޔަވައި އެހެނިހެން ފައިސާ ދައުލަތުގެ ނަމުގައި
މީރާއަށް ބަލައިގަނެވިދާނެއެވެ.
(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން ޓެކްސް ފިޔަވައި އެހެނިހެން ފައިސާ ބަލައިގަތުމުގައި،
އެފަދަ ފައިސާއާ ގުޅޭގޮތުން ކަމާބެހޭ ޤާނޫނެއް ނުވަތަ ގަވާއިދެއް ނުވަތަ
އެއްބަސްވުމެއްގައިވާ ގޮތުގެމަތިން ދައްކަންޖެހޭ ޖޫރިމަނާ ފައިސާ ބަލައިގަތުންވެސް
ހިމެނެއެވެ.
(ނ) މި މާއްދާގެ ބޭނުމަށްޓަކައި "ޓެކްސް ފިޔަވައި އެހެނިހެން ފައިސާ" ކަމަށް ބުނެފައި
އެވަނީ، ޤާނޫނެއްގެ ދަށުން ނުވަތަ ގަވާއިދެއްގެ ދަށުން ނުވަތަ އެއްބަސްވުމެއްގެ
ދަށުން، ފަރުދެއްގެ އަތުން ނުވަތަ ޤާނޫނީ ޝަޚްޞަކުން ސަރުކާރަށް ނުވަތަ
ދައުލަތަށް ނަގާ ޓެކުހަށް ނުވާ، އަގެއް ނުވަތަ ފީއެއް ނުވަތަ ކުއްޔެއް ނުވަތަ
ޖޫރިމަނާއަށެވެ.
(ރ) މި މާއްދާގެ ދަށުން މީރާއަށް ބަލައިގަންނަ ފައިސާ ޖަމާކުރާނީ، ޤާނޫނު ނަންބަރު
3/2006 (ދައުލަތުގެ މާލިއްޔަތުގެ ޤާނޫނު) ގެ 19 ވަނަ މާއްދާގައިވާ ގޮތުގެމަތިން
ކޮންސޮލިޑޭޓަޑް ރެވެނިއު ފަންޑަށެވެ.
8

ވޮލިއުމް: 49 އަދަދު: 258 ދިވެހިސަރުކާރުގެ ގެޒެޓް
(ބ) އެހެން ޤާނޫނެއްގައި އެހެން ގޮތަކަށް ބަޔާންކޮށްފައިވީ ނަމަވެސް، މި މާއްދާގައި
ބަޔާންކުރާ ޓެކްސް ފިޔަވައި އެހެނިހެން ފައިސާގެ ތެރެއިން ދައުލަތަށް ލިބެންޖެހި،
ނުލިބިވާ ފައިސާއެއް، އެ ފައިސާއެއް ދައްކަންޖެހޭ މުއްދަތުގައި ދައްކާފައިނުވާނަމަ،
އެ ފައިސާ ޝަރީޢަތް މެދުވެރިކޮށް ހޯދުމުގެ އިޚްތިޔާރު ބަންޑާރަނައިބަށް
ލިބިގެންވެއެވެ.
(ޅ) މި މާއްދާގައި ބަޔާންކުރާ ޓެކްސް ފިޔަވައި އެހެނިހެން ފައިސާގެ ތެރެއިން ދައުލަތަށް
ލިބެންޖެހި، ނުލިބިވާ ފައިސާއެއް ހޯދުމަށް އެދި މި މާއްދާގެ (ބ) ގެ ދަށުން
ޝަރީޢަތަށް ހުށަހެޅޭ މައްސަލައެއް، ޝަރީޢަތަށް ހުށަހެޅޭތާ ގިނަވެގެން 6 (ހައެއް)
މަސްދުވަހުގެ ތެރޭގައި، އެ މައްސަލަ ބަލައި ޝަރީޢަތުން ގޮތެއް
ކަނޑައަޅަންވާނެއެވެ.
(ކ) މި މާއްދާގެ (ބ) އެހެން އޮތްނަމަވެސް، މި މާއްދާގައި ބަޔާންކުރާ ޓެކްސް ފިޔަވައި
އެހެނިހެން ފައިސާގެ ތެރެއިން ދައުލަތަށް ލިބެންޖެހި، ނުލިބިވާ ފައިސާއެއް،
އެ ފައިސާއެއް ދައްކަންޖެހޭ މުއްދަތުގައި ދައްކާފައިނުވާނަމަ، މި މާއްދާގެ (ބ) ގެ
ދަށުން ޝަރީޢަތް މެދުވެރިކޮށް އެ ފައިސާ ހޯދުމަށް ހުށަހެޅުމުގެ ކުރިން، އެ ފައިސާ
އެފަރާތުން ހޯދުމަށްޓަކައި އަންނަނިވި ފިޔަވަޅުތައް، މީރާއަށް އެޅިދާނެއެވެ.
(1) ފައިސާ ދެއްކުމަށް އަންގާ ނޯޓިސް ފޮނުވުން؛
(2) ފައިސާ ނުދައްކާ ފަރާތުގެ ނަން ހާމަކުރުން؛
(3) ދައުލަތުގެ އިދާރާއަކުން ހޯދަން އެދޭ ޚިދުމަތެއް ދިނުން ހިފެހެއްޓުން.
(އ) މި މާއްދާގެ (ކ) ގެ)3(ވަނަ ނަންބަރުގައި ބަޔާންކުރާ ޙާލަތުގައި، އެ މާއްދާގައި
ބަޔާންކުރާ ފިޔަވަޅު ވަކި ފަރާތަކާމެދު އެޅޭނީ، މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން
އެފަރާތުން މީރާއަށް ދައްކަންޖެހޭ ފައިސާއަކީ، އެ ދައުލަތުގެ އިދާރާއިން އެފަރާތުން
ހޯދުމަށް އެދޭ ޚިދުމަތާ ގުޅުންހުރި މުޢާމަލާތަކާގުޅޭ ފައިސާއެއް ކަމުގައިވާނަމައެ ވެ.
(ވ) މި މާއްދާގެ (ކ) ގައި ބަޔާންކުރާ ފިޔަވަޅުތައް އެޅުމުގައި މީރާއިން ޢަމަލުކުރާނެ
އުސޫލުތައް، މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައި ބަޔާންކުރަންވާނެއެވެ.
(މ) މި މާއްދާގެ (ވ) ގައި ބަޔާންކުރާ ގަވާއިދު މީރާއިން އެކުލަވާލަންވާނީ މިނިސްޓަރުގެ
މަޝްވަރާގެ މަތިންނެވެ.
9

ވޮލިއުމް: 49 އަދަދު: 258 ދިވެހިސަރުކާރުގެ ގެޒެޓް
9. ބުނެވިދިޔަ ޤާނޫނުގެ 51 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) އަންނަނިވި ގޮތަށް އިޞްލާޙުކުރުން.
ޑަބަލް ޓެކްސް 51. (ހ) ޑަބަލް ޓެކްސް ނެގޭ ޙާލަތްތައް މެދުވެރިވާގޮތް ހުއްޓުވުމަށް ނުވަތަ ޑަބަލް ޓެކްސް
އެގްރީމަންޓްތައް
ނެގޭ ޙާލަތްތަކުގައި ލުއި ހޯދައިދިނުމަށް ނުވަތަ ލިބެންވާ ޓެކުހެއް ހޯދައިދިނުމަށް
ނުވަތަ އެފަދަ ގުޅުންހުރި މައްސަލަތަކުގައި، ނުވަތަ ޓެކްސް ދައްކަންޖެހޭ
މިންވަރަށްވުރެ މަދުން ދެއްކުން ނުވަތަ ޓެކްސް ދެއްކުމުން އެއްކިބާވުން ފަދަ
ޙާލަތްތައް ހުއްޓުވުމަށް، ނުވަތަ މަދުން ޓެކްސް ދެއްކުން ނުވަތަ ޓެކްސް
ދެއްކުމުން އެއްކިބާވުން ފަދަ ޙާލަތްތައް އޮޑިޓްކުރުމަށް ނުވަތަ ތަޙްޤީޤުކުރުމަށް
މަޢުލޫމާތު ބަދަލުކުރުމަށް، ދިވެހިސަރުކާރާއި ބޭރު ޤައުމެއްގެ ނުވަތަ
ސަރަޙައްދެއްގެ ސަރުކާރަކާއެކު ނުވަތަ ސަރުކާރުތަކަކާއެކު އެއްބަސްވުމަކަށް
އަންނައިރު، އަންނަނިވި ކަންތައްތަކުގެ މައްޗަށް އެއްބަސްވެވިދާނެއެވެ.
10. ބުނެވިދިޔަ ޤާނޫނުގެ 51-1 ވަނަ މާއްދާ އަންނަނިވި ގޮތަށް އިޞްލާޙުކުރުން.
މަޢުލޫމާތު ބަދަލުކުރުމުގެ 51-1. ދިވެހިސަރުކާރާއި ބޭރު ޤައުމެއްގެ ނުވަތަ ސަރަޙައްދެއްގެ ސަރުކާރަކާއެކު ނުވަތަ
އެއްބަސްވުންތަކާއި
ސަރުކާރުތަކަކާއެކު ވެވޭ ބައިލެޓަރަލް ނުވަތަ މަލްޓިލެޓަރަލް އެއްބަސްވުމެއްގެ ދަށުން،
ޓެކުހާގުޅޭ ކަންކަމުގައި
އިދާރީ އެހީތެރިކަން
ޓެކުހާގުޅޭ ކަންކަމުގައި އިދާރީ އެހީތެރިކަން ނުވަތަ "މިއުޗުއަލް އެޑްމިނިސްޓްރޭޓިވް
ބަދަލުކުރުމުގެ
"
އެއްބަސްވުންތައް އެސިސްޓަންސް ޓެކްސް އިދާރާތަކުގެ މެދުގައި ބަދަލުކުރެވިދާނެއެވެ. އަދި، އެފަދައިން
ޓެކުހާގުޅޭ ކަންކަމުގައި އިދާރީ އެހީތެރިކަން ބަދަލުކުރުމަށް ބޭނުންވާ މަޢުލޫމާތާއި،
ޓެކްސް ދެއްކުމުން އެއްކިބާވުން ނުވަތަ ޓެކުހަށް މަކަރުހެދުން ހުއްޓުވުމަށާއި އެފަދަ
ކަންކަން އޮޑިޓްކުރުމަށް ނުވަތަ ތަޙްޤީޤުކުރުމަށް ބޭނުންވާ މަޢުލޫމާތު، ކަމާގުޅޭ
އެއްބަސްވުންތަކާ އެއްގޮތްވާ ގޮތުގެމަތިން ޓެކްސް އިދާރާތަކުގެ މެދުގައި
ބަދަލުކުރެވިދާނެއެވެ.
11. ބުނެވިދިޔަ ޤާނޫނުގެ 51-1 ވަނަ މާއްދާގެ ފަހަތަށް އަންނަނިވި ފަދައިން ހަތަރު މާއްދާ އިތުރުކުރުން.
އޮޓޮމެޓިކް އެކްސްޗޭންޖް 51-2. މި ޤާނޫނުގެ 51 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ނުވަތަ މި ޤާނޫނުގެ 51-1 ވަނަ މާއްދާގެ
އޮފް އިންފޮމޭޝަން
ދަށުން ވެވޭ އެއްބަސްވުމެއްގެ ދަށުން، ކޮމަން ރިޕޯޓިންގ ސްޓޭންޑަޑާ އެއްގޮތްވާ
ގޮތުގެމަތިން، މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ އުސޫލުތަކާ
10

ވޮލިއުމް: 49 އަދަދު: 258 ދިވެހިސަރުކާރުގެ ގެޒެޓް
އެއްގޮތަށް އޮޓޮމެޓިކް އެކްސްޗޭންޖް އޮފް އިންފޮމޭޝަން ސިސްޓަމެއް މެދުވެރިކޮށް
މީރާއާއި ބޭރުގެ ޤައުމުތަކުގެ ނުވަތަ ސަރަޙައްދުތަކުގެ މެދުގައި މަޢުލޫމާތު
ބަދަލުކުރެވިދާނެއެވެ.
މާލީ އިދާރާތަކުން 51-3. (ހ) މި ޤާނޫނުގެ 51 ވަނަ މާއްދާ ނުވަތަ 51-1 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ
މަޢުލޫމާތު ހޯދުމުގެ ބާރު
ފަދަ އެއްބަސްވުމެއްގެ ބޭނުމަށްޓަކައި ނުވަތަ މި ޤާނޫނުގެ 51-2 ވަނަ މާއްދާގެ
ބޭނުމަށްޓަކައި، ޓެކްސް ދައްކާ ފަރާތެއްގެ އަދި އެފަރާތާ ގުޅުންހުރި ފަރާތްތަކުގެ
މަޢުލޫމާތު، މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ އުސޫލުތަކާ
އެއްގޮތަށް، މާލީ އިދާރާތަކުން މީރާއަށް ހުށަހަޅަންވާނެއެވެ.
(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ ބޭނުމަށްޓަކައި، މަޢުލޫމާތު ހުށަހަޅަންޖެހޭ މާލީ އިދާރާތަކުގެ
ތެރޭގައި، ކޮމަން ރިޕޯޓިންގ ސްޓޭންޑަޑްގެ ދަށުން މަޢުލޫމާތު ހުށަހަޅަންޖެހޭ
އެންމެހައި އިދާރާތައް ހިމެނެއެވެ.
ބެނެފިޝަލް އޯނަރޝިޕް 51-4. ޤާނޫނީ ޝަޚްޞެއްގެ ނުވަތަ މުޢާމަލާތެއްގެ ނުވަތަ އިންތިޒާމެއްގެ ބެނެފިޝަލް އޯނަރުގެ
މަޢުލޫމާތު ހޯދުމާއި އެ މަޢުލޫމާތު ބޭނުންކުރުމާއި، މި ޤާނޫނުގެ 51 ވަނަ މާއްދާގެ
ދަށުން ނުވަތަ މި ޤާނޫނުގެ 51-1 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން އެހެން ޤައުމުތަކާއެކު ނުވަތަ
ސަރަޙައްދުތަކާއެކު އެ މަޢުލޫމާތު ޙިއްޞާކުރުމާއި، ބެނެފިޝަލް އޯނަރުގެ މަޢުލޫމާތު
ނެގިދާނެ ޙާލަތްތައް ކަނޑައެޅުމުގެ ބާރު މީރާއަށް ލިބިގެންވެއެވެ. އަދި ކަމާގުޅޭ
އުސޫލުތައް މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައި ކަނޑައަޅަންވާނެއެވެ.
މަޢުލޫމާތު ބޭނުންކުރުން 51-5. މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ލިބޭ ނުވަތަ ބަދަލުކުރެވޭ މަޢުލޫމާތު ޓެކްސް ޤާނޫނުތައް
ތަންފީޒުކުރުމަށްޓަކައި މީރާއަށް ބޭނުންކުރެވިދާނެއެވެ.
12. ބުނެވިދިޔަ ޤާނޫނުގެ 51-2 އެއީ އެ ޤާނޫނުގެ 51-6 ކަމުގައި ހަމަޖައްސައި، އެ މާއްދާ އަންނަނިވި ގޮތަށް އިޞްލާޙުކުރުން.
ބައިނަލްއަޤްވާމީ 51-6. މި ޤާނޫނުގެ 51 ވަނަ މާއްދާ ނުވަތަ މި ޤާނޫނުގެ 51-1 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ވެވޭ
އެއްބަސްވުންތަކާއި
ކަ ކު ބައިނަލްއަޤްވާމީ އެއްބަސްވުންތަކަށް ޢަމަލުކުރުމަށް ލާޒިމުވާނެއެވެ.
މުޢާހަދާތަށް ޢަމަލުރުން
11

ވޮލިއުމް: 49 އަދަދު: 258 ދިވެހިސަރުކާރުގެ ގެޒެޓް
13. ބުނެވިދިޔަ ޤާނޫނުގެ 52 ވަނަ މާއްދާގެ ފަހަތަށް އަންނަނިވި ފަދައިން މާއްދާއެއް އިތުރުކުރުން.
މިއުޗުއަލް 52-1. މި ޤާނޫނުގެ 51 ވަނަ މާއްދާ ނުވަތަ 51-1 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ވެވޭ
އެގްރީމަންޓް ޕްރޮސީޖަރ
އެއްބަސްވުމެއްގެ ދަށުން، ކުރިއަށްގެންދާ މިއުޗުއަލް އެގްރީމަންޓް ޕްރޮސީޖަރއެއް ނުވަތަ
ޑިސްޕިއުޓް ރިޒޮލިއުޝަން މަރުޙަލާއެއް ކުރިއަށްގެންދަންވާނީ، މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ
ގަވާއިދުގައި ކަނޑައަޅާ ގޮތެއްގެމަތިންނެވެ.
14. ބުނެވިދިޔަ ޤާނޫނުގެ 53 ވަނަ މާއްދާގެ ފަހަތަށް އަންނަނިވި ފަދައިން މާއްދާއެއް އިތުރުކުރުން.
އެޑްވާންސް ޕްރައިސިންގ 53-1. (ހ) ޓެކްސް ދައްކާ ފަރާތަކުން ގުޅުންހުރި ފަރާތަކާއެކު ކުރުމަށް ޤަޞްދުކުރާ
އެރޭންޖްމަންޓްތައް
މުޢާމަލާތަކާ ގުޅިގެން، އެ މުޢާމަލާތެއްގެ އާމްސް ލެންތު އަގު ކަނޑައަޅުމުގެ
ބޭނުމަށް ނުވަތަ އާމްސް ލެންތު އަގު ކަނޑައެޅުމުގައި ޢަމަލުކުރާނެ އުސޫލުތަކާއި
މިންގަނޑުތައް ބަޔާންކުރުމަށްޓަކައި ، އެފަރާތާއެކު ނުވަތަ އެފަރާތުގެ އިތުރުން،
ޓެކްސް އެޑްމިނިސްޓްރޭޝަނެއް ނުވަތަ އެއް ޓެކްސް އެޑްމިނިސްޓްރޭޝަނަށްވުރެ
ގިނަ ޓެކްސް އެޑްމިނިސްޓްރޭޝަނާއެކު، އެޑްވާންސް ޕްރައިސިންގ
އެއްބަސްވުމެއް ޤާއިމުކުރުމުގެ އިޚްތިޔާރު މީރާއަށް ލިބިގެންވެއެވެ.
(ށ) ގުޅުންހުރި ފަރާތްތަކުގެ މެދުގައި ކުރެވޭ މުޢާމަލާތްތަކާމެދު ޢަމަލުކުރާނެ ޚާއްޞަ
އުސޫލުތަކެއް، މި ޤާނޫނުގެ މި މާއްދާ ފިޔަވައި އެހެން މާއްދާއެއްގައި ނުވަތަ
އެހެން އެއްވެސް ޓެކްސް ޤާނޫނެއްގައި ބަޔާންކޮށްފައި އޮތް ނަމަވެސް،
މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކުރާ ޙާލަތުގައި އިސްކަންދޭންވާނީ މި މާއްދާއަށެވެ.
(ނ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ އެއްބަސްވުން ހިނގާނީ،
އެ އެއްބަސްވުމުގައި ކަނޑައަޅާފައިވާ ގޮތެއްގެމަތިން، ވިދިވިދިގެން ނިމޭ
5 (ފަހެއް) އަހަރުދުވަހުގެ މުއްދަތަކަށްވުރެ އިތުރުނުވާނެ މުއްދަތަކަށެވެ.
(ރ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ އެއްބަސްވުން އެއްވެސް ފަރާތަކާއެކު
ޤާއިމުނުކުރެވޭނެ ޙާލަތްތަކާއި މި މާއްދާއާގުޅޭ އެހެނިހެން ކަންކަން މި ޤާނޫނުގެ
ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައި ކަނޑައަޅަންވާނެއެވެ.
12

ވޮލިއުމް: 49 އަދަދު: 258 ދިވެހިސަރުކާރުގެ ގެޒެޓް
15. ބުނެވިދިޔަ ޤާނޫނުގެ 55 ވަނަ މާއްދާ އަންނަނިވި ގޮތަށް އިޞްލާޙުކުރުން.
އިސްތިއުނާފުކުރުން 55. (ހ) ޓްރައިބިއުނަލުން ނިންމާ މައްސަލައެއް ނިންމާފައިވަނީ، ޤާނޫނާއި ގަވާއިދާ
ޚިލާފަށްކަމަށް ފެނިއްޖެ ހިނދެއްގައި ، ނުވަތަ ޓްރައިބިއުނަލަށް ލިބިގެންނުވާ ބާރެއް
ބޭނުންކޮށްގެންކަމަށް ފެނިއްޖެ ހިނދެއްގައި، އެ މައްސަލައެއް ނިންމާތާ
60 (ފަސްދޮޅަސް) ދުވަހުގެ ތެރޭގައި ޓްރައިބިއުނަލްގެ ނިންމުން
އިސްތިއުނާފުކުރުމަށްޓަކައި ހައިކޯޓަށް ހުށަހެޅުމުގެ ޙައްޤު މީރާއަށާއި ޓެކްސް ދައްކާ
ފަރާތަށް ލިބިގެންވެއެވެ.
(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން މައްސަލައެއް އިސްތިއުނާފުކުރި ނަމަވެސް، މަތީ
މަރުޙަލާގެ ކޯޓަކުން ޓްރައިބިއުނަލްގެ އެ ނިންމުން ބަދަލުނުކުރާހާ ހިނދަކު ނުވަތަ
ބާޠިލުނުކުރާހާ ހިނދަކު ނުވަތަ އެ ނިންމުމަށް ޢަމަލުކުރުން ފަސްކުރުމުގެ އަމުރެއް
ނުނެރޭހާ ހިނދަކު، ޓްރައިބިއުނަލްގެ ނިންމުމަކީ އެ މައްޗަށް ޢަމަލުކުރުން ލާޒިމު،
އެންމެ ފަހުގެ ނިންމުމެކެވެ.
(ނ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން ހައިކޯޓަށް ހުށަހެޅޭ މައްސަލައެއް، އެ މައްސަލައެއް
ހުށަހެޅޭތާ ގިނަވެގެން 180 (ސަތޭކަ އައްޑިހަ) ދުވަހުގެ ތެރޭގައި އެ މައްސަލައެއް
ބަލައި، އެ މައްސަލައާމެދު ޝަރީޢަތުން ގޮތެއް ކަނޑައަޅަންވާނެއެވެ.
(ރ) މި މާއްދާގެ (ނ) ގެ ދަށުން ހައިކޯޓުން މައްސަލަ ބެލުމަށްފަހު ނިންމާ ނިންމުމެއް
ނިންމާފައިވަނީ، ޤާނޫނާއި ގަވާއިދާ ޚިލާފަށްކަމަށް ފެނިއްޖެ ހިނދެއްގައި،
އެ މައްސަލައެއް ނިންމާތާ 60 (ފަސްދޮޅަސް) ދުވަހުގެ ތެރޭގައި އެ ނިންމުން
އިސްތިއުނާފުކުރުމަށްޓަކައި ސުޕްރީމް ކޯޓަށް ހުށަހެޅުމުގެ ޙައްޤު، މީރާއަށާއި
ޓެކްސް ދައްކާ ފަރާތަށް ލިބިގެންވެއެވެ.
(ބ) މި މާއްދާގެ (ރ) ގެ ދަށުން ސުޕްރީމް ކޯޓަށް ހުށަހެޅޭ މައްސަލައެއް،
އެ މައްސަލައެއް ހުށަހެޅޭތާ ގިނަވެގެން 180 (ސަތޭކަ އައްޑިހަ) ދުވަހުގެ ތެރޭގައި
އެ މައްސަލައެއް ބަލައި، އެ މައްސަލައާމެދު ޝަރީޢަތުން ގޮތެއް
ކަނޑައަޅަންވާނެއެވެ.
(ޅ) މި މާއްދާގެ (ނ) އަދި (ބ) އެހެން އޮތްނަމަވެސް، ހައިކޯޓަށް ނުވަތަ ސުޕްރީމް
ކޯޓަށް ހުށަހެޅޭ މައްސަލައެއްގައި ހިމެނޭ އެންމެހައި ކަންކަމަށް ރިޢާޔަތްކުރާއިރު،
އެ ދެ މާއްދާގައި ބަޔާންކުރާ މުއްދަތުގެ ތެރޭގައި އެ މައްސަލައިގައި ޢަދުލުވެރި
13

ވޮލިއުމް: 49 އަދަދު: 258 ދިވެހިސަރުކާރުގެ ގެޒެޓް
ނިންމުމެއް ނިންމިދާނެކަމަށް މައްސަލަ ބަލާ ފަނޑިޔާރުންނަށް ނުފެންނަނަމަ،
އެ މައްސަލައެއް ނިންމުމަށް ކަނޑައެޅިފައިވާ މުއްދަތު އިތުރުކުރެވިދާނެއެވެ.
އެހެންނަމަވެސް، އެފަދައިން އިތުރުކުރާ މުއްދަތު 90 (ނުވަދިހަ) ދުވަހަށްވުރެ
އިތުރުވެގެންނުވާނެއެވެ.
(ކ) މައްސަލައެއް ނިންމުމަށް ކަނޑައެޅިފައިވާ މުއްދަތު މި މާއްދާގެ (ޅ) ގެ ދަށުން
ހައިކޯޓުން ނުވަތަ ސުޕްރީމް ކޯޓުން އިތުރުކުރާ ޙާލަތުގައި، އެ މައްސަލައެއްގައި
ނިންމާ ނިންމުމުގައި އެކަމުގެ ސަބަބު ބަޔާންކޮށްފައި އޮންނަންވާނެއެވެ.
16. ބުނެވިދިޔަ ޤާނޫނުގެ 86 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) އަށް އަންނަނިވި ދެ ޢިބާރާތުގެ މާނަކުރުން އިތުރުކުރުން.
މާނަކުރުން 86. "ބެނެފިޝަލް އޯނަރ" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ ، މުދަލެއް ނުވަތަ ޚިދުމަތެއް ލިބިގަންނަ
ފަރާތެއްގެ "އަލްޓިމޭޓް" މިލްކުވެރިކަން އޮތް ފަރުދަކަށް ނުވަތަ "އަލްޓިމޭޓް" ކޮންޓްރޯލް
އޮތް ފަރުދަކަށް، ނުވަތަ ފަރުދެއްގެ ބަދަލުގައި އެހެން ފަރާތަކުން މުޢާމަލާތެއް ހިންގާނަމަ
އެ ފަރުދަކަށެވެ. "ބެނެފިޝަލް އޯނަރ" ގެ މާނައިގެ ތެރޭގައި، ޤާނޫނީ ޝަޚްޞެއްގެ
ނުވަތަ އިންތިޒާމެއްގެ "އަލްޓިމޭޓް އިފެކްޓިވް ކޮންޓްރޯލް" އޮންނަ ފަރާތްތައްވެސް
ހިމެނެއެވެ.
"ބޭރު ޤައުމެއް ނުވަތަ ސަރަޙައްދެއް" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، ބޭރު ޤައުމުތަކާއި، ބޭރު
ޤައުމުތަކުގެ ޤާނޫނީ ބާރު ހިނގާ ސަރަޙައްދުތައްވެސް ހިމެނޭގޮތުންނެވެ.
17. މި ޤާނޫނުން ބުނެވިދިޔަ ޤާނޫނަށް ގެނެވޭ އިޞްލާޙުތަކާ ގުޅިގެން އެކުލަވާލަންޖެހޭ ގަވާއިދުތައް، މި ޤާނޫނަށް ޢަމަލުކުރަން
ފަށާ ތާރީޚުން ފެށިގެން 3 (ތިނެއް) މަސްދުވަހުގެ ތެރޭގައި ހަދައި، ދިވެހިސަރުކާރުގެ ގެޒެޓުގައި ޝާއިޢުކުރަންވާނެއެވެ.
18. މި ޤާނޫނަށް ޢަމަލުކުރަން ފަށާނީ، މި ޤާނޫނު ފާސްވެ، ތަޞްދީޤުކޮށް، ދިވެހިސަރުކާރުގެ ގެޒެޓުގައި ޝާއިޢުކުރާ ތާރީޚުން
ފެށިގެންނެވެ.
____
14